

Endevinalles

Per lluir-se

1. Volo com un ocell,
xuclo com un vampir,
pico com un mosquit
i si ho faig, he de morir.
2. No camina mai per terra
i no vola pel cel.
Tampoc no sap nedar.
Però corre, baixa i puja
i mai no s'ha d'ofegar.
3. És petit com una nou,
porta banyes i no és bou,
no té peus, però es mou.
4. A la nit em faig llum
per trobar el menjar,
i jo mateixa il·lumino
els qui em volen agafar.
5. Una processó
de dames negres
que fan el seu camí
sense fer soroll.
6. Navego per l'oceà
com si fos un transatlàntic,
porto al cap un sortidor
i m'empaiten amb l'arpó.
7. Enlloc d'anar endavant
sempre camino enrere.
No badis ni un sol instant:
per pessigar tinc fal·lera.
8. Vejam si sabries dir:
quin és l'animal marí
que comença amb la primera nota
i acaba donant la fi?
9. A molts vesteix
i no és sastre,
i alimenta a molts també,
i encara que algú el maltracta
no en diu mal, sempre en diu bé.
10. Una dama enmig d'un prat
que duu vestit de seda i brocat.
11. Faig de savi i de talòs,
faig de vidu i de promès,
faig de ric i de pagès,
ploro i canto com si res,
faig de tot i no sóc res.
12. Puc ser al futur i puc ser al passat,
a vegades faig riure i d'altres plorar,
i espero sempre que em critiquin
per tornar a començar.
13. Qui són els qui sempre van endavant
amb els peus dels altres?
14. No és espelma i crema molt,
camina pel pla i la serra.
El pots amidar amb un pam
i és molt més gran que la Terra.
15. No és Déu i és per tot arreu:
dalt del cel i dins la terra,
pel gran mar Atlàntic, rius i llacs,
dins del pou, a la taverna,
al safareig i a la cisterna.
16. No tinc cap color,
no faig cap olor,
no tinc gens de gust,
i en temps de calor
us dono frescor.
17. Sóc un cos que ningú no ha vist
però visc entre els mortals;
i el dia que jo falti
moriran homes, plantes i animals.
18. Un llençol apedaçat
que punta d'agulla no hi ha tocat.
19. Una cistella d'avellanetes
que la nit les escampa
i el dia les arreplega.
20. Rumieu i endevineu:
què és una cosa molt gran,
que com més n'hi ha menys es veu?
21. Va sempre de viatge
sense maleta ni bastó.
Hi ha dies que sembla un formatge
i d'altres, una tallada de meló.
22. Sol anar amb els que van lluny
i els obliga a cloure el puny.
23. Llarg i prim,
sempre saltant
i la mar l'està esperant.

24. Sóc el primer en florir
en començar el bon temps.
Els meus fruits,
que neixen verds,
ben torrats són exquisits.

25. Primer verd com el julivert,
després groc com el safrà,
faig ones i no sóc mar.

26. El sol la vida em dóna
i ell em sol acabar,
faig a la gent admirar
i encara que l'aigua em forma
a l'aire me'n torno a anar

27. Dona trista i reposada
que va vestida de dol,
dels dolents és estimada
i marxa quan surt el sol.

28. Té la panxa arrugada
l és un gran bufador;
sentiràs com gemega
si li toques un botó.

29. Què és allò
que no es pot anomenar
sense rompre-ho?

30. És del país
i no pas de fora;
no té cap fill
però diu que té nora

31. Xic i petit
sóc el rei del partit.

32. Una senyora
molt ensenyorada,
que sempre va en cotxe,
però sempre va mullada.

33. Dues capsetes menudes
que s'obren i es tanquen alhora,
i a dins guarden una nina
que mai no surt a fora.

34. Qui no en té és mala gent.
Qui el té bo és tot un sant.
Mai no es veu, tothom el sent.
i per ell anem tirant.

35. Quina és la planta
que no és planta
i un gran fruit aguanta?

36. Amb un mut vaig estar
i el seu secret em va explicar.

Jo res no vaig sentir,
però sé tot el que em va dir.

37. Plana com la mà
blanca com la neu
parla sense boca,
camina sense peus.

38. Té llom i no camina,
explica el que sap i no parla,
Té fulles i no és cap planta;
què és aquesta cosa estranya?

39. Tinc títol i no sóc noble
tinc marges i no sóc riu,
sóc molt blanc i sóc molt negre,
amb mi es plora i amb mi es riu.

40. No sóc cos, sóc invisible
però si convé em faig sentir
i és un gran poca vergonya
tot aquell que em falti a mi.

41. Encara que em fan de pasta
i tinc pa,
no sóc bo per menjar.
Sóc blanc i sóc negre
i també de més colors.

42. En un dia, si ho repares,
una vegada em veuràs,
dues en una setmana
i en un mes no m'hi trobaràs.

43. La veig durant la setmana
i la veig dintre del mes,
però no la veig en tot l'any.
Sabries dir-me això què és?

44. No sóc cap paraula
ni cap prosa, ni cap vers,
però sense mi no hi hauria
res escrit, ni res imprès.

45. Sóc tota jo morenor,
rival de les confitures,
i em veuràs moltes vegades
pel nas de les criatures.

46. Dolça, groga i verda,
a tothom faig bon profit.
Vols saber què sóc? Espera't,
que em sembla que ja t'ho he dit.

47. Cap fuster ha fet tan ben feta
un arca tan petiteta.

48. No sóc escarabat ni sóc grill,
quasi sempre tinc deu fills,
i, cosa estranya, tots són grills.

49. Ma mare és tartamuda,
mon pare cantador;
vesteixo blanc per fora
i tinc sang groga al cor.
50. No sóc bèstia ni persona,
però tinc peus i tinc cap;
sovint el metge em ve a veure,
però mai no estic malalt.
51. Sense ser moltó, tinc llana,
boterut, la gent m'aplana.
Rumia, indaga, demana.
52. Diuen que sóc estrangera,
però sóc ben catalana.
En finestres i balcons
a l'estiu podràs trobar-me,
que per tenir més frescor
molta gent em té penjada.
53. Sempre vaig amb ma germana
I amb delit fem nostra ruta,
Amb les cames al davant
I els ulls darrera la cua.
54. Som dues germanetes llargues i primetes,
i donar voltetes és la nostra missió.
La que és més grandeta va més de presseta
i passem les horetetes sense fred ni calor.
55. Sempre veureu que va i ve
però mai no es mou d'on és.
56. Salto, baixo, vaig i vinc,
salto i corro sense parar,
tothom qui m'estima em pega
i qui em pega és qui es fa mal.
57. Tinc cap, tinc ull i tinc cos
i no sóc de carn ni os
58. Quina és la bestioleta
que corrent, a cada pas
hi deixa un tros de cueta?
59. Aquell que amb mi puja,
baixa amb mi després,
ja que no sóc pas feta
per fer res més.
60. Una senyora primeta
Que molt pàl·lida està
Només s'alegra i anima
Quan algú la vol cremar.
61. Mirat de dalt sembla una creu,
de costat, unes ulleres;
serveix per anar corrents...
si no et trenques les costelles!
62. No tinc mans, ni cap, ni peus,
sóc rodona i petitona,
corro damunt d'un camp verd,
i com més bastó em donen,
més hi ha qui guanya i qui perd.
63. Només tinc un any de vida,
i com més temps va passant
encara que sembli mentida
més petit em vaig tornant.
64. Treu el cap per un forat,
i sa família és immensa;
no té braços ni té cames,
però té ulls que no hi veuen.
65. Sóc molt senzilla,
no sé parlar,
però jo als homes
faig barrinar.
66. Qui és aquella que no està contenta
fins que la maten?
67. Tant de dia com de nit
sempre em trobaràs al llit;
i ja cal que em tractis bé,
que haig de ser el teu conseller.
68. Una casa ben plena de gent
que per més que truquis i truquis
ningú no et sent.
69. Passo la vida fent voltes,
caminant a poc a poc,
però per més que camino
sempre sóc al mateix lloc.
70. He nascut per no estar quiet
i seguir-te arreu on vas.
Vull que em miris, que m'escoltis
i em grapegis, si és el cas.
71. Quan arribes, em reculls
i em guardes al teu si
fins que et reclamo, sisplau,
que em deixis marxar en pau
per seguir el meu camí.
72. Orgia fugaç
de llum i de so
enmig de la nit.
Mil ulls la contemplen
embadalits